

Obr. 16. Osek nad Bečvou. Sekeromlat kultury šňůrové keramiky. Foto Z. Schenk.
Fig. 16. Osek nad Bečvou. Battle axe of the Corded Ware culture. Photo by Z. Schenk.

Pod stereomikroskopem lze místy pozorovat jemně šupinkovitou stavbu tvořenou minerály skupiny serpentinu a černý rudní minerál – magnetit. Exemplář z Oseka nad Bečvou se vyznačuje vysokou magnetickou susceptibilitou (kolem 42×10^{-3} SI jednotek, stanoveno přístrojem ZH instruments SM 30). Díky naměřené hodnotě lze původ suroviny předpokládat v prostoru serpentinitových masivů v jižním Polsku kolem kry Sovích hor, neboť tyto se vysokou magnetickou susceptibilitou liší od nižších hodnot serpentinitů v moldanubiku západní Moravy. Náš artefakt velmi dobře koresponduje s magnetickou susceptibilitou serpentinitu ze známého lomu na nefrit u obce Jordanów (Přichystal 2009, 186–187).

Nalezený artefakt lze datovat do období pozdního eneolitu, patrně kultury šňůrové keramiky. Z katastrálního území obce Osek nad Bečvou pochází několik dalších exemplářů sekeromlatů kultury šňůrové keramiky, které zde byly v minulosti nalezeny (Pavelčík 1975; Šebela 1999, 120). V místě nového nálezu v trati Horecka byl proveden povrchový průzkum, při němž došlo k nálezu jednoho kusu kamenné štípané industrie – čepele zhotovené ze silicitu glacigenních sedimentů, kterou lze rámcově datovat do období neolitu či eneolitu.

Literatura

AMČR: Záznam M-202504991-N00004 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202504991-N00004>.

Pavelčík, J. 1975: Sekeromlaty lidu se šňůrovou keramikou z Oseku – Vicínova (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 1974, 17.

Přichystal, A. 2009: *Kamenné suroviny v pravěku východní části střední Evropy*. Brno: Masarykova univerzita.

Šebela, L. 1999: *The Corded Ware Culture in Moravia nad in the Adjacent Part of Silesia. Catalogue*. Fontes Archaeologiae Moraviae XXIII. Brno: Archeologický ústav Akademie věd České republiky v Brně.

Summary

An isolated Late Eneolithic polished and perforated stone battle axe (Fig. 16) made of serpentinite was discovered during

a surface survey conducted in 2025 in the 'Horecka' field in the cadastral area of Osek nad Bečvou (Přerov District). Geological analysis indicates that the raw material originated from the Gogółów–Jordanów serpentinite massif in southern Poland. Serpentinite in Lower Silesia was exploited primarily during the Eneolithic period.

Zdeněk Schenk, Antonín Přichystal

Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov) „Hejnice“.

Kultura zvoncovitých pohárů. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. AMČR: M-202601046.

Lokalizace: S-JTSK: -536137.07, -1137060.69; -536258.83, -1137303.47

V červnu 2025 byly v rámci archeologického dohledu na stavbě opravy vodovodu Předmostí – Dluhonice dokumentovány dva objekty. Jedna zásobní jáma byla datována do období kultury zvoncovitých pohárů. Situace navazují na zjištění učiněná při výzkumech stavby dálnice D1 (Golec et al. 2019; Vrána 2021).

Literatura

AMČR: Záznam M-202601046 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202601046>.

Golec, M., Kalábková, P., Vrána, J., Zeman, T. 2019: Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 60(1), 199, 229.

Vrána, J. 2021: Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 62(1), 218, 251.

Summary

Two features dated to the Bell Beaker culture were documented during an archaeological watching brief conducted in connection with water-main reconstruction works in the 'Hejnice' field (Předmostí cadastral area, Přerov District).

Marek Kalábek

Přerov (k. ú. Újezdec u Přerova, okr. Přerov) „Nad Dubičky“, parc. č. 1102.

Eneolit. Ojedinelý artefakt. Náhodný zásah/nález. Průzkum. AMČR: M-202504991-N00001.

Lokalizace: WGS-84: 49.4272311, 17.4802417

V roce 2023 byl M. Ondráškem prostřednictvím povrchového sběru nalezen štípaný artefakt v poloze „Nad Dubičky“ na katastrálním území přerovské místní části Újezdec u Přerova. Jedná se o polohu situovanou na severním svahu táhlého výrazného hřebene při západním okraji Kelčské pahorkatiny, přibližně 260 m severně od vrcholové kóty Švédské šance (298,6 m n. m.). V případě lokality se jedná o mimořádně exponovanou polohu, ze které se dnes naskýtá dobrý výhled severovýchodním směrem do údolí bečevské části Moravské brány. Nadmořská výška místa nálezu činí 284 m.

Z typologického hlediska se jedná o hrot s řapem (obr. 17). Délka artefaktu činí 31,5 mm, maximální šířka 15 mm a síla 3–5 mm. Hmotnost je 1887 g. Artefakt byl zhotoven ze silicitu z glacigenních sedimentů světle šedého zabarvení.

Přesnější určení kulturní příslušnosti v případě exempláře z Újezdce u Přerova je vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o povrchový nález, problematické. Artefakt lze rámcově datovat do období eneolitu.

V prostoru táhlého hřebene Švédských šancí, zejména v tratích „Kopaniny“, „Přední záhony“ bylo již dříve prostřednictvím povrchových sběrů doloženo intenzivní osídlení především z období mladého paleolitu.

Obr. 17. Přerov. Hrot s řapem.
Foto Z. Schenk.

Fig. 17. Přerov. Tanged point.
Photo by Z. Schenk.

Literatura

AMČR: Záznam M-202504991-N00001 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202504991-N00001>.

Summary

A tanged leaf-shaped arrowhead (Fig. 17) made of erratic silicite was discovered during a surface survey conducted in 2023 in the 'Nad Dubičky' field in the cadastral area of Újezdec u Přerova (Přerov District). The arrowhead can generally be dated to the Eneolithic period.

Zdeněk Schenk

Příbor (okr. Nový Jičín)

„Skotnické pohraniční pole“.

Kultura šňůrové keramiky. Neurčený areál, ojedinělý artefakt. Povrchový sběr. Badatelský výzkum. AMČR: M-9002589A.

Lokalizace: WGS-84: 49.6443117N, 18.1217683E

Během povrchového sběru v polní trati „Skotnické pohraniční pole“ v katastru obce Příbor byl dne 22. 12. 2025 nalezen částečně poškozený kamenný broušený artefakt. Jedná se o sekeromlat, typologicky zařaditelný do období pozdního eneolitu, a to v souvislosti s kulturou šňůrové keramiky. Nalezený kus má délku 12,7 cm a jeho váha činí 306 g. Průměr provrtu je 19 mm a na povrchu jsou zřetelné stopy podlouhlých plochých faset, zřejmě výrobního charakteru. Část ostří i těla je odlomena a některé stopy na povrchu byly způsobeny zemědělskou činností. K našemu nálezu má nejbližší sekeromlat z totožného kulturního okruhu kultury šňůrové keramiky ze sousedního katastru obce Sedlnice (Šebela 1999, 138; Grepl 2004, 120–121).

Literatura

AMČR: Záznam M-9002589A [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-9002589A>.

Grepl, E. 2004: Soubor hlazených kamenných nástrojů v Muzeu Novojičínka. *Vlastivědný sborník Novojičínka* 54–55, 116–124.

Šebela, L. 1999: *Corded ware culture at Moravia and adjacent part of Silesia. Catalogue*. Fontes Archaeologiae Moraviae XXIII. Brno: Archeologický ústav Akademie věd České republiky v Brně.

Summary

In December 2025, a stone battle axe dated to the Corded Ware culture was discovered in the 'Skotnické pohraniční pole' field in Příbor (Nový Jičín District).

Radek Johančík

Slatinice (k. ú. Slatinice na Hané, okr. Olomouc)

„Na Stráži“.

Kultura nálevkovitých pohárů. Sídliště. Povrchový sběr. Průzkum. AMČR: M-9002583A.

Lokalizace: WGS-84: 49.5691058N, 17.0940292E

Po dobu více než dvaceti let prováděl T. Přidal s různou intenzitou povrchový průzkum v trati „Na Stráži“ severně od Slatinic. Tato poloha se nachází na severovýchodním úbočí výběžku Velkého Kosíře. Lokalita se rozkládá západně od silnice č. 449, která spojuje Drahanovice se Slatinicemi. Jde o známé polykulturní naleziště zapsané ve Státním archeologickém seznamu pod ID 24 311. Celkově můžeme konstatovat, že se zde T. Přidalovi podařilo doložit osídlení ze starší doby kamenné, pozdní doby kamenné, doby bronzové, starší doby železné, časného laténu a raného novověku (např. Fojtík, Přidal 2016; Hlubek, Přidal 2023; Hlubek 2025).

Více než dvě desítky zlomků keramiky můžeme prokazatelně spojit s osídlením této polohy kulturou nálevkovitých pohárů. Jde o charakteristické fragmenty v odstínech hnědé barvy, méně mají barvu šedočernou. Povrch některých zlomků je často hlazený, místy působí až leštěným dojmem. Podstatnou část shromážděných nálezů tvoří okrajové zlomky hrnců opatřených plastickou lištou (obr. 18: 5, 6, 17). Nasbíraná tunelovitá ucha pocházejí z amfor (obr. 18: 13). Jeden fragment lze označit za okraj poháru (obr. 18: 14) a páskové ucho vystupující nad okraj indikuje šálek. Na čtyřech zlomcích registrujeme rytou výzdobu v podobě svazků šikmých rýh (obr. 18: 10), popřípadě rýh v kombinaci s řadou vpichů, které je možné spojit s bádenskými elementy.

S velkou dávkou opatrnosti můžeme ke stejné kultuře přiřadit čtrnáct celých přeslenů a sedm jejich fragmentů. Ve všech případech jde o nezdobené exempláře dvojkonického, plochého nebo konického tvaru (obr. 18: 1–4, 11). S výrobou textilu mohou souviset dva zlomky textilních závaží. Hypoteticky lze k této kultuře přiřadit nečetné kusy nepatinované štípané industrie (srpová čepelka, čepele, úštěpy a vytěžené jádro; obr. 18: 8, 9), u kterých však nemůžeme vyloučit jejich výskyt v mladších horizontech osídlení. Získanou broušenou industrii zastupuje sedm symetricky vybroušených seker (obr. 18: 16), zaoblený tyl sekeromlatu s částečným provrtem (obr. 18: 15) a konický vývrtek (obr. 18: 7).

Nově získaný materiál doplňuje naše aktuální poznatky o této eneolitické lokalitě na katastru Slatinic. Na základě referované kolekce předpokládáme, že se v dané poloze nacházelo sídliště kultury nálevkovitých pohárů. Ostatně již v roce 2015 zde T. Přidal identifikoval část rozoraného objektu, ze kterého vyzvedl kusy mazanice, několik střepů a větší torzo poháru, který byl zařazen do mladšího stupně této kultury (srov. Fojtík, Přidal 2016). Také výše popsané nálezy svým provedením, typickými znaky